

1 **Heldagsskolen er tyveri af børnenes tid**

2 Erik Sigsgaard er børneforsker. Igennem mange år har han undersøgt, hvordan børn bliver
3 påvirket af ophold i institutioner. Vi kan lige så godt sige det med det samme. Han er ikke
4 stor fan af heldagsskolen. Af den årsag at danske børn i forvejen opholder sig rigeligt i
5 institutioner. Og fordi den er et udtryk for en større samfundstendens, hvor
6 institutionaliseringen er blevet vores credo. Vores trosbekendelse.

7 Erik Sigsgaard er ikke nostalgiker. Han vil ikke tilbage til sine egne gode, gamle
8 barndomsdage i 40'erne, hvor børn nogle steder i landet gik i skole hver anden dag og fik fri
9 hele sommeren, fordi de skulle hjælpe til på gården. Men han ønsker, at vi som forældre og
10 samfund stopper op og overvejer en ekstra gang, hvad heldagsskolen er et udtryk for. At vi
11 tager en tænkepause.

12 Han gik selv i skole i en tid, hvor staten endnu ikke havde fået fat i børnene. Børn hjalp til
13 og spillede en rolle i familiens økonomi. De passede butikker, håndterede penge og alle
14 mulige andre ting.

15 »Børn var mere med før i tiden. I dag har vi egentlig ikke brug for børnene. De er dybest set
16 kun til besvær. Det er en af de overordnede samfundstendenser. Vi har udskilt børnene fra
17 de voksnes liv og det sociale fællesskab. Det er rigtigt svært at forstå i dag, fordi man har
18 haft institutionerne så længe, at vi næsten ikke kan begribe, at det engang har været
19 anderledes.«

20 I heldagsskolen er institutionaliseringen gjort til ideologi, mener Erik Sigsgaard. Vi tænker,
21 at jo længere tid barnet opholder sig i skolen, desto bedre bliver det til en masse ting. Men
22 børn lærer engelsk og at læse andre steder end i skolen. Blandt andet når de spiller
23 computer derhjemme.

24 »Det interessante for mig er, at stort set ingen stiller spørgsmålet om, hvad
25 skadevirkningerne er ved at forlænge vores børns ophold i skolen. Jeg så helst, at kurven
26 med antallet af timer i en institution flader ud og bevæger sig den anden vej.«

27 »Meget pædagogik i dag går ud på, at få børnene til at sige ja. Når de så siger ja, er vi
28 lykkedes. Så er de søde børn. Jeg mener, at man i stedet har trukket tænderne ud på dem,
29 og det vil der ikke komme mange nye start up-virksomheder ud af. Igennem
30 institutionaliseringen har man sat fuld turbo på tilpasningen. Jo mere børnene protesterer,
31 desto mere siger vi, at de er dårligt opdragede. Men børn bliver mere end nogensinde
32 opdraget. De er omgivet af pædagoger. Vi tolker deres oprør som, at der er noget i vejen

1 med dem. Ikke alt det udenom. Vi kan ikke lave om på børnene, men vi kan derimod lave
2 om på de betingelser, som de vokser op under.«

3 Fortalerne for heldagskolen siger ja tak, fordi de hellere vil have børnene undervist end at
4 lade dem løbe rundt i SFO'en, hvor deres eftermiddag er mindre tilrettelagt. De ønsker at
5 give deres barn mere faglighed.

6 »Vi ved bare ikke, hvor børnene lærer mest. Er det i skolen eller i SFO'en? Eller måske et
7 helt andet sted. Det ville jeg gerne vide noget mere om. Og hvad lærer børn til spejder, som
8 de ikke lærer henne i skolen? Og omvendt?« siger Erik Sigsgaard.

9 Måske burde vi lade børnene være. Lade dem være børn i børnehaven og ikke være så
10 optagede af at forberede dem på skolelivet.

11 »Institutionaliseringen har skabt et ganske bestemt syn på, hvad der skal læres. Det er
12 akademiske færdigheder som at skrive og regne og læse. Det er sivet ned til børnehaven.
13 Det er et tegn på, at man tror, at al den tid, som ikke er i skolen, dybest set er spildtid. Vi
14 skal til at interessere os mere for, hvad børn lærer, når vi tror, at de ikke lærer noget.«

15 Et af de alvorligste overgreb med skolereformen er ifølge Erik Sigsgaard, at man indfører
16 leg og læring på skemaet.

17 »Vi kommer med vores planer, så legen bliver nyttig. Det lyder jo godt. Men der er ingen
18 steder, hvor børn lærer så meget, som når de netop bare leger. Ikke når de bliver sat til det.
19 Det er et overgreb mod legen.«

20 Erik Sigsgaard kan egentlig ikke lide ordet fritid. Han vil hellere tale om børns frie tid.
21 Vi må ikke lukke øjnene for værdien i at få fri fra skole, og at man dernæst har et sted at gå
22 hen, hvor man laver noget helt andet.«

23 Vi skal ikke tage et kæmpe opgør. Vi skal ikke afskaffe institutionerne. Men vi kan se på,
24 hvordan vi indretter tiden inden i dem.

25 »Nøgleordet er 'af-institutionalisering'. Det handler om at skabe oaser af almindelig
26 mennesketid inde i institutionerne. Et godt eksempel er en pige i femte klasse, der gerne vil
27 blive inde i frikvarteret i stedet for at gå ud sammen med alle de andre. Hvad siger læreren?
28 'Du skal ud, for det er alle de andre'. Men læreren kunne tænke, at der er en grund til, at
29 pigen gerne vil blive inde. Og give hende lov til det. Og endnu bedre ville det være, hvis hun
30 kunne bruges til noget.

31 »Børn har brug for hjælp, men de vil også gerne hjælpe os. Hvis vi kan give plads til det, så
32 er vi godt i gang med af-institutionaliseringen.«

Kilde: Berlingske

Spørg de andre i gruppen

Danske børn er nogle af de mest 'institutionaliserede' i verden. Hvilke gode og dårlige sider er der ved det?

Er I enige med Sigsgaard i, at det er vigtigt for børns udvikling at have fri tid? Hvorfor? / Hvorfor ikke?